

Padişahın özel hayatını geçirdiği bölümdü. Buranın özel kısımları,padişahın güvenilir hizmetlilerinin istihdam edildiği odalar (**Enderun Mektebi**) ve **Harem**di.

Soru: Sarayın dış bölümüydü.Padişah bu bölüme açılan **Babü's-saade**'de devlet işlerine bakardı.

Sarayın dış bölümüydü.Padişah bu bölüme açılan **Babü's-saade**'de devlet işlerine bakardı.Fatih Sultan Mehmet bu kapının gerisinde **Arz Odası** yaptırmıştı. Birun'da padişah'ın taşra hizmetine ilişkin teşkilatı yer alıyordu.

Bunlar şunlardı:

Yeniçeriler, Altı Bölük Halkı (KapıkuluSipahileri), Topçular,Cebeciler,Mehterler, Müteferrikalar, Çavşigirler, Çavuşlar, Kapıcılar ,seyisler,çakırcılar, darphane emniyeti,şehreminiği,Hassa mimarları vb.

Soru: Buranın özel kısımları,padişahın güvenilir hizmetlilerinin istihdam edildiği odalar (**Enderun Mektebi**) ve **Harem**di

Sadrazam sefere çıktığı zaman bir sadaret kaymakamı bırakırdı. Adalet işlerine **taht kadısı** bakardı. Belediye işlerinden **Şehremini** sorumlu idi. Zamanla nüfusu arttığı için,iaşesini sağlamak üzere özel önlemler alınmış ve ülkenin birçok yerinin ürünlerinden belirli miktarlar sadece İstanbul'a tahsis edilmişti.

Soru: Başlıca iki özelliği **en üst yönetim örgütü ve en yüksek mahkeme** olmasıdır.

Başlıca iki özelliği **en üst yönetim örgütü ve en yüksek mahkeme** olmasıdır.

Birun'da Babü's-saade önünde Divanhane denilen yerde toplanırdı. Kurulda padişaha ait yetkileri kullanmak üzere görevlendirilmiş üç kolun temsilcileri vardı.Bu kollar **seyfiye,ilmiye, kalemiye** kollarıydı.Bu kollar arasında yetki bakımından ince bir denge vardı ve bu kolların üyesi olan görevliler ,merkezden taşraya uzanan yönetim,yargı ve maliye kurumlarının yetkilisi olarak işlem yaparlardı.

Soru: Adalet işlerine **taht kadısı** bakardı. Belediye işlerinden **Şehremini** sorumlu idi.

Padişah örfünün uygulayıcısı olan bir koldu. Diğer bir deyişle yürütme gücünü temsil ediyordu.Divan-ı Hümayun'daki temsilcileri vezirlerdi. Birinci vezir,vezir-i azam veya sadrazam diye adlandırılır ve devlet işlerinde padişahın mutlak vekili sayılırdı.

Soru: Böylelikle bu ocaklar hem bir askeri birliğin hem de genelde yönetim mekanizmasının önemli bir kolu olan sistemin kaynağı haline geldi.

I.Murat zamanında pençik oğlanı denilen harp esirlerinin sayısı artınca, bu insanlardan daimi ve düzenli ordunun kurulmasında yararlanmak düşüncesi doğmuştur. Zaten daha önceki Türk İslam devletlerinde de benzeri uygulamalar vardı. Böylelikle bu ocaklar oluşturuldu. Bu ocaklar oluşturulduktan sonra,bu ocaklara sürekli bir kaynak olmak üzere, devşirme usulü ihdas edildi. Böylelikle bu ocaklar hem bir askeri birliğin hem de genelde yönetim mekanizmasının önemli bir kolu olan sistemin kaynağı haline geldi.

Soru: Padişah örfünün uygulayıcısı olan bir koldu. Diğer bir deyişle yürütme gücünü temsil ediyordu.

Yeniçeriler gibi aynı görevi üstlenmişlerdir. **Sipah,Silahtar,Sağ Ulufeciler,Sol ulufeciler,Sağ garipler,Sol garipler** olmak üzere altı bölükten oluşmuştur.

Soru: Sistem bir yönüyle toprağın işlenmesini sağlarken diğer yönüyle de devletin atlı ihtiyacının teminine hizmet ederdi.

Eyalet kuvvetlerinin en kalabalık sınıfını topraklı süvariler teşkil ederdi. Osmanlılardan önceki İslam-Türk devletlerinde bulunan "ikta"nın devamı olan ve I.Murad zamanında teşkilatlandırılan sistemin iki yönü vardı. Sistem bir yönüyle toprağın işlenmesini sağlarken diğer yönüyle de devletin atlı ihtiyacının teminine hizmet ederdi. Sisteme göre,sipahiler devlete karşı görev üstlenmek koşuluyla tahsis edilen ve adına dirlik denilen gelirler,aslında devlete ait çeşitli vergilerden oluşuyordu.

Soru: Sipah,Silahtar,Sağ Ulufeciler,Sol ulufeciler,Sağ garipler,Sol garipler olmak üzere altı bölükten oluşmuştur.

Bu sınıf,medreselerden yetişen bilgili kişilerden oluşuyordu. Bu sınıfın devlet yönetiminde ve toplum toplum içinde üç önemli görevi vardı:**Tedris,kaza ve ifta**. Bu üç görevden ilki bilgi aktarma görevi idi.Buna tedris denmiştir.Medreselerde Müderrisler tarafından verilirdi. İkinci görev,kaza görevi idi. Kaza aslında hükümdara ait olan bir yetki idi. Kaza,İslam hukukuna göre hüküm verme görevidir.

Soru: Bu sınıf,Osmanlı idari ve mali bürokrasisini oluşturuyordu. Divan'daki temsilcileri **Nişancı ve Defterdardı**.

Bu sınıf,Osmanlı idari ve mali bürokrasisini oluşturuyordu. Divan'daki temsilcileri **Nişancı ve Defterdardı**. Nişancı, tımar sisteminin uygulanmasını sağlayan organizasyonun başındaydı. Ayrıca başta Divan yazışmaları olmak üzere,devlet merkezindeki bütün muameleleri emrindeki katiplerle yürütüyordu. Defterdarlarda maliye alanında aynı fonksiyonları yüklenmişlerdi. Küttab sınıfı,bu özellikleriyle devletin şeriat dışında örf alanındaki kurallarını sıkı sıkıya saklayan gruptu.

Soru: Bu sınıfın devlet yönetiminde ve toplum toplum içinde üç önemli görevi vardı:**Tedris,kaza ve ifta**.

İslam hukukuna göre,bir mü'minin alınteri ile kazandığı malından bir bölümünü,insanların hayrına olacak bir iş için ebediyyen tahsis ve tevkif etmesidir.

Soru: Bir kısım asker ve devlet görevlilerine belirli bölgelerden vergi kaynaklarının tahsis edilmesi ve buna karşılık olarak onlardan devlet için hizmet beklenmesi usulü idi.

Bir kısım asker ve devlet görevlilerine belirli bölgelerden vergi kaynaklarının tahsis edilmesi ve buna karşılık olarak onlardan devlet için hizmet beklenmesi usulü idi. Böylece çok işlevli bir uygulama gerçekleştirilmiş oluyordu. Devletin tahsis ettiği,miktarı belirlenmiş vergi kaynağına genel olarak **dîrlik** denirdi.

Soru: İslam hukukuna göre,bir mü'minin alınteri ile kazandığı malından bir bölümünü,insanların hayrına olacak bir iş için ebediyyen tahsis ve tevkif etmesidir.

Osmanlı Devleti'nde tımar sistemi içine yerleştirilemeyen faaliyetlerin gerektirdiği parayı hazineye intikal ettirebilmek için tımar sisteminin yanında bu **sistem** uygulanmıştır. Bu usul ,kanunların saptadığı vergileri ,yükümlülerden toplama ve devlet hazinesine intikal ettirme görevinin,açık artırma yoluyla ve belli şartlarla havale edilmesi sistemidir.

Soru: Esnaf gruplarını sürekli denetlerlerdi.

Esnaf gruplarını sürekli denetlerlerdi. Kanunnamelerde belirtilen nitelikte üretim yapmalarını sağlarlar ve aksine davrananları kadı marifeti ile cezalandırırlardı. Fiyat belirlemesi olan **narh** ,esnafın narha riayet etmesini sağlamak asıl görevleri arasındaydı.

Soru: Osmanlı Devleti'nde tımar sistemi içine yerleştirilemeyen faaliyetlerin gerektirdiği parayı hazineye intikal ettirebilmek için tımar sisteminin yanında bu **sistem** uygulanmıştır.

1876 yılında olan bu olayla Anayasalı yönetime geçilmiş, temsilcilerini halkın seçtiği Meclis-i Mebusan ,temsilcilerini padişahın seçtiği Meclis-i Ayan oluşturulmuştur. Böylece padişahın yetkileri kısıtlanmış,halk yönetime katılmıştır.

Soru: Eyaletler ve sancaklar ,aralık usulü denen bir yolla,yüksek dereceli görevlilere gelir kaynağı olarak tevcih edilmeye başlanmıştır. Bu vekil görevlive verilen addır.

-Eyaletler ve sancaklar ,aralık usulü denen bir yolla,yüksek dereceli görevlilere gelir kaynağı olarak tevcih edilmeye başlanmıştır. Bunun sonucunda,eyalet ve sancaklara atanan beylerbeyi veya sancak beyleri yerlerine gitmeyip bir vekil görevlendirdiğinden, makamın gerçek sahibi ile fiili sahibi farklılaşmış ve taşrada yaygın bir vekalet uygulaması görülmeye başlamıştır.Bu vekil görevlive verilen addır.

Soru: Böylece padişahın yetkileri kısıtlanmış,halk yönetime katılmıştır.

-XVIII.yüzyıldan itibaren Divan toplantıları **Bab-ı Ali**'de toplanmaya başlamıştır.
-Diplomasinin ön plana çıkması ile Kalemiye önem kazanmaya başlamıştır. **Reisülkütüblük** önem kazanmaya başlarken nişancı önemini kaybetmeye başlayacaktır.

Soru: Eyaletler ve sancaklar ,aralık usulü denen bir yolla,yüksek dereceli görevlilere gelir kaynağı olarak tevcih edilmeye başlanmıştır.

-Eyaletler ve sancaklar ,aralık usulü denen bir yolla,yüksek dereceli görevlilere gelir kaynağı olarak tevcih edilmeye başlanmıştır. Bunun sonucunda,eyalet ve sancaklara atanan beylerbeyi veya sancak beyleri yerlerine gitmeyip bir vekil görevlendirdiğinden,makamın gerçek sahibi ile fiili sahibi farklılaşmış ve taşrada yaygın bir vekalet uygulaması görülmeye başlamıştır.Bu vekil görevliye **müsellim** veya **mütesellim** adı verilmeye başlamıştır.

Soru: XVIII.yüzyıldan itibaren Divan toplantıları **Bab-ı Ali**'de toplanmaya başlamıştır.

-Timar sistemi zayıflayınca,eyalet ve sancaklarda yönetici konumundaki paşalar,işleri bu kez kendi kapılarında topladıkları ve adına sarıca sekban,levend denilen askerlere gördürmeye başladılar. Savaş dışında boş kalan bu askerler problemler çıkarmaya başladılar. Celali isyanların çıkışında etkileri olmuştur.

-Timar sistemi bozulunca reaya da toprağını terk etmeye başlamıştır. Bunlara **çiftbozan** denmiştir.
-Timar sistemi önemini yitirince reaya yeni vergiler konulmaya başlamıştır.

Soru: II.Mahmut döneminde sadrazam konağında (Bab-ı Ali) toplanan Divan-ı Hümayun'a son verilmiş ve **Heyet-i Vükela** (Bakanlar Kurulu)'ya geçilmiştir

-II.Mahmut döneminde sadrazam konağında (Bab-ı Ali) toplanan Divan-ı Hümayun'a son verilmiş ve **Heyet-i Vükela** (Bakanlar Kurulu)'ya geçilmiştir.**Sadrazam** yerine **Başvekalet** tabiri kullanılmıştır.

-Yeniçeri Ocağının kaldırılmasından sonra askerlik işlerini düzenlemek amacıyla **Dar-ı Şura-i Askeri**,mülkiye işlerini planlamak için **Dar-ı Şura-i Bab-ı Ali** ,1838 yılında da **Meclis-i Vala-i Ahkam-ı Adliye** adıyla adli konularla ilgili meclisler düzenlenmiştir.

Soru: Timar sistemi bozulunca reaya da toprağını terk etmeye başlamıştır. Bunlara **çiftbozan** denmiştir.
-Timar sistemi önemini yitirince reaya yeni vergiler konulmaya başlamıştır.

-Tanzimat Fermanı'ndan sonra devlet işlerini görüşmek amacıyla çeşitli alanlarda yeni meclisler oluşturulmuştur.
-Başvekalet tekrar sadrazamlığa dönüştürülmüştür.
- **1876** yılında ilan edilen Meşrutiyet'le Anayasalı yönetime geçilmiş,temsilcilerini halkın seçtiği Meclis-i Mebusan , temsilcilerini padişahın seçtiği Meclis-i Ayan oluşturulmuştur. Böylece padişahın yetkileri kısıtlanmış,halk yöneti-me katılmıştır.
-**1912**'den sonra Meclis ,yeni siyasi partilerin faaliyete geçmesiyle ,parti hükümetlerine sahne olacaktır.

Soru: -Eyaletlerde ortaya çıkan boşluğu doldurmak amacıyla 1834 yılında Redif birlikleri kurulmuştur.

-XVIII. Yüzyılda kaza,bu fonksiyonunu giderek yitirmiş ve kadının idari yargı denetimi azalmıştır.
-Eyaletlerde ortaya çıkan boşluğu doldurmak amacıyla 1834 yılında Redif birlikleri kurulmuştur.
-1836'da Anadolu'da ve Rumeli'de Müşirlikler oluşturuldu. Eyalet valilerine **müşir** ünvanı verilerek redif birlikleri bunlara bağlanmış ve müşirler hem idari hem de askeri yetkiler üstlenmişlerdir.
-Müşirliklere bağlı olarak **feriklikler** kurulmuştur.
-1833-1836 yılları arasında mahalle ve köylerde muhtarlık teşkilatı kurulmuştur. Böylece ayanların görevlerini muhtarlar almış ve ayanlığın kaldırılması için önemli bir adım atılmıştır.

Soru: **1912**'den sonra Meclis , yeni siyasi partilerin faaliyete geçmesiyle ,parti hükümetlerine sahne olacaktır.

-**İltizam usulü** kaldırıldı.
-Hazine gelirlerinin toplanması için **muhassıllıklar** kuruldu.
-Sancak merkezlerinde Muhassıla yardımcı olmak amacıyla **Muhassıllık Meclisleri** kuruldu.
-1842'de mülki idarede sancağın altında kaza ihdas edildi. Kazaya tayin edilen Kaza müdürü seçimle belirlenecekti.
-Sancak idaresinin başına da Kaymakam atandı.
-Eyalette **Büyük Meclis** oluşturuldu.Bunun adı 1849'da **Eyalet Meclisi** adını aldı. -Sancaklarda oluşturulan **Küçük Meclis**'te **Sancak Meclisi** adını aldı.

Soru: Sancak yönetiminde kaymakam yerine **mutasarıf** görevlendirilirken,**kaza müdürlüğü** kaldırıldı.

1864 yılında hazırlanan Vilayet Nizamnamesi ile taşra yönetiminde yeni düzenlemeler yapıldı. Bu düzenlemeye göre, taşra yönetim birimleri **vilayet,liva(sancak),kaza,köy** diye birimlere ayrıldı. 1871'de köy ile kaza arasına **nahiye** yeni bir yönetim birimi olarak girdi.
Sancak yönetiminde kaymakam yerine **mutasarıf** görevlendirilirken,**kaza müdürlüğü** kaldırıldı. Kaymakam,**kaza** yöneticisi özelliği kazandı. Nahiyenin başına ise,seçimle **nahiye müdürü** getirilmesi öngörüldü. 1849'daki Eyalet Meclisi, **Vilayet İdare Meclisi**,Sancak Meclisi de **Liva İdare Meclisi** adını aldı. Ayrıca **Vilayet Umum Meclisi** oluşturuldu.

Soru: İltizam usulü kaldırıldı.

Birun 1

Enderun 2

Divan-1 Hümayun 3

İstanbul'un Yönetimi 4

Kapıkulu Ocakları 1

Seyfiye 2

Tımarlı Sipahiler 3

Kapıkulu Sipahileri
(Altı Bölük Halkı) 4

Kalemiye 1

İlmiye 2

Tımar Sistemi 3

Vakıf 4

Muhtesip 1

İltizam Sistemi 2

Müsellim (Mütesellim) 3

I.Meşrutiyet 4

XVIII.yüzyılda Taşra Teşkilatında Değişmeler 1

XVIII.yüzyılda Merkez Teşkilatında Değişmeler 2

XIX.yüzyılda Merkez Teşkilatında Değişmeler 3

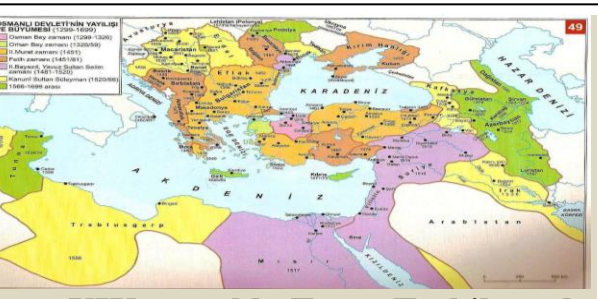
XVIII.yüzyılda Taşra Teşkilatında Değişmeler 4

XIX.yüzyılda Taşra Teşkilatında Değişmeler 1

XIX.yüzyılda Merkez Teşkilatında Değişmeler 2

XIX.yüzyılda Taşra Teşkilatında Değişmeler 3

XIX.yüzyılda Taşra Teşkilatında Değişmeler 4